

Linköping den 14 september 2023

Enheten.for.energi.klimat.och.regional.tillvaxt.ostergotland@lansstyrelsen.se

**Östsvenska Handelskammaren, lämnar följande synpunkter på
Aktualiserad energi- och klimatstrategi för Östergötland 2024 – 2027,
remissvar EKS dnr: 7759-2023**

Östsvenska Handelskammaren, ÖHK, är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation för näringslivet i Östergötland, Sörmland och på Gotland. Vi arbetar på uppdrag av och för våra 850 medlemsföretag för hållbar tillväxt, utveckling och ökad attraktionskraft i hela regionen.

Näringslivets röst

Energiförsörjningen och behovet av stabil, pålitlig och konkurrenskraftig el har de senaste få åren gått från en i det närmaste ickefråga till den mest prioriterade och kritiska frågan för företagen i den östsvenska regionen. Efter att ÖHK under 2022 ställde frågan till 200 medlemsbolag kan vi konstatera att elbehovet hos många bolag kommer att öka framåt – samtidigt som andra ser en motsatt trend i och med sina energieffektiviserande åtgärder.

De allra flesta företag ser investeringar i infrastrukturen och överföringskapaciteten som den viktigaste åtgärden för Sverige, jämte ökad produktion av fossilfri el inkluderande vind-, sol- och kärnkraft. Att tiden för tillstånds- och miljöprövningsprocesserna kortas är centralt.

Övergripande synpunkter på texten

ÖHK välkomnar aktualisering av energi- och klimatstrategi för Östergötland liksom det faktum att länsstyrelsen och Regionen samordnar – det torde göra det enklare för andra viktiga aktörer såsom kommuner, andra myndigheter, näringsliv och andra intressenter, att förhålla sig till.

Det finns ingen anledning i en sådan här strategi vara långrandig, däremot saknar ÖHK mer konkreta åtgärder inte minst gällande en ökad elproduktion – vilken är helt nödvändig för att klara klimatomställningen och reducera koldioxidutsläppen. Enbart energieffektivisering kommer inte räcka. Enligt gällande beräkningar från exempelvis Energiföretagen kommer Sveriges elbehov att öka med nära 150 procent till 2045 – från dagens 140 TWh till 330TWh. Ett behov som måste mötas med kraft.

Vidare konstaterar vi att mycket har hänt sedan framtagandet av strategin 2019 – en pandemi och Rysslands invasionskrig av Ukraina är två världsomvälvande händelser varav den senare alltjämt pågår fullskaligt. Vi lever med effekterna av båda för lång tid framåt. Den energikris som skalades upp rejält under 2020 och 2021 underblåses dessutom av den ryska aggressionen, som föranlett Europa att kraftigt reducera sitt beroende av rysk gas vilket kraftigt påverkat efterfrågan och därmed prisbilden på energi.

Synpunkter på målen

Med anledning av det ökade elbehovet i regionen, landet och världen i stort vilket också konstateras i strategin, anser ÖHK att ett mål som adresserar elproduktionen saknas. Mål 3 om effektivare energianvändning behöver således kompletteras med ett produktionsmål alternativt ett mål om ökad tillgång till fossilfri el överförd från andra ställen i landet – med fördel de södra delarna och så nära som möjligt, om inte i, vår region. Därtill är en stabil inhemsk energiproduktion av vital säkerhetspolitisk vikt.

Målet om 60 procents effektivare energianvändning anges vara satt för att stimulera beteendeförändringar. Gott så, men det är inte här skon klämmer för gemene företag. Om inte klimatförändringarna och en långsiktigt hållbar verksamhet skulle vara nog, så har de höga energipriserna gjort mycket för att förändra företagens – precis som de offentliga aktörernas – beteende. Med det sagt är energieffektivisering en självklar och viktig del av den gröna omställningen.

En stor andel av de östsvenska företagen ser kärnkraften som en viktig del av lösningarna på energiförsörjningen. Kraftslaget är inte omnämnt på det sättet i strategin. Mål 2 inriktas på förnybar och återvunnen energi, som ska stå för 90 procent av länets totala energiproduktion. Kärnkraft är visserligen inte förnybar, däremot fossilfri och anses numera inom EU tillhöra de gröna energikällorna.

Vidare skönjer ÖHK en konflikt mellan mål 4, att minska utsläppen av fossila bränslen inom transportsektorn med 70 procent till 2030, och avsaknaden av ökad energiproduktion. Hållbara transporter och ett fungerande transportsystem är avgörande för en stor del av näringslivet vilket gör tillgången på effektivt bränsle viktig. Fler och fler distributörer och logistikföretag gör elektrifieringsresan, men det är alltjämt en stor och dyr investering för många. Alternativen måste finnas.

ÖHK anser det avgörande att regionens/länets mål överensstämmer och rimmar med nationella och internationella målbilder. Gällande de minskade utsläppen från transportbranschen kan vi bara konstatera att regeringens politik på området med sänkt skatt på bensin och diesel, går i motsatt riktning.

Näringslivet vill, kan och går också redan nu i täten för den gröna omställningen. Det är av vikt att politiska åtgärder och myndighetsutövning stimulerar den utvecklingen, inte bromsar den. Enklare, snabbare och mer transparanta tillståndsprocesser – som länsstyrelsen till stor del äger rådighet över – är avgörande för ökad produktion, utbyggnad och därmed också användning av fossilfri energi.

Synpunkter per insatsområde

Inom insatsområde Energi- och klimateffektivt näringsliv ser ÖHK att nätverk och/eller arenor för näringslivet att mötas och samarbeta mer på området skulle kunna erbjudas. Här skulle såväl Regionen som länsstyrelsen kunna spela en roll, antingen som arenaskapare alternativt medfinansiär till sådana. Också för att driva upp tempot i omställningen.

Gällande insatsområde energi- och klimateffektiva bostäder kan konstateras att stor vikt läggs vid bygg- och fastighetssektorn för omställningen. Strategin fastställer att sektorn står för en femtedel av Sveriges totala växthusgasutsläpp. Skulle denna sektor misslyckas i sin omställning får det således stora negativa konsekvenser. Samtidigt är denna sektor mycket tyngd av rådande ekonomiska läge, vilket försvårar investeringar och långsiktighet. Stöd, råd och insatser till bygg- och fastighetssektorn är alltså viktigt för hela Sveriges omställning.

Övriga synpunkter

Utöver saknaden av konkreta åtgärder och det mod som påtalas i förordet till strategin, saknar ÖHK förankring på nationellt och internationellt plan och framför allt på lokal nivå. Kommunerna är en central aktör som markplanerare och ägare, men också som stadsplanerare gällande exempelvis målet om mer hållbara transporter. Ska delarna om elproduktion utökas, behöver såväl andra regioners samt nationella mål, strategier och planer beaktas.

Som konstateras i början av remissvaret har mycket hänt och förändrats sedan 2019. Således kan mycket hända även kommande fyra år, varför en sådan här strategi för energi och klimat måste vara hållbar även i tidssynpunkt.

ÖHK välkomnar möjligheten att få inkomma med synpunkter. Yttrandet har beretts av Maria Björk Hummelgren, näringspolitisk chef.

Simon Helmér, vd
Östsvenska Handelskammaren